

Förändrade driftsformer – juridiken

Per Matsson, Per Matsson Konsult AB
per@permatssonkonsult.se
www.permatssonkonsult.se

Lagliga krav

- ▶ Kommunallagen
- ▶ Offentlighets- och sekretesslagen
- ▶ Arkivlagen
- ▶ Speciallagar (Socialtjänstlagen, LSS, patientdatalagen m.fl.)

Alternativ

- ▶ Egen regi
- ▶ Intraprenader
- ▶ Alternativa driftsformer
- ▶ Privatisering
- ▶ Avknoppning

Intraprenader

- ▶ Beställar- och utförarorganisation
- ▶ Hos beställaren
 - Handlingar som rör beslut och uppföljning
- ▶ Hos utföraren
 - Handlingar som rör den löpande verksamheten
- ▶ Samtliga handlingar allmänna

Alternativa driftsformer

- ▶ Kommunala företag
- ▶ Kommunala driftentreprenader
- ▶ Bidragsfinansierad enskild verksamhet
- ▶ Kundvalssystem med enskild utförare
- ▶ Köp av tjänster

Kommunala företag

- ▶ Verksamheten överförs till ett kommunalt bolag eller en kommunal stiftelse
- ▶ Offentlighetsprincipen gäller i sådana företag enligt 2 kap. 3 § offentlighets- och sekretesslagen (OSF)

2 kap. 3 § OSF

- Vad som föreskrivs i TF om rätt att ta del av allmänna handlingar hos myndigheter ska i tillämpliga delar också gälla handlingar hos aktiebolag, handelsbolag, ekonomiska föreningar och stiftelser där kommuner eller landsting utövar ett rättsligt bestämmande inflytande. Sådana bolag, föreningar och stiftelser skall vid tillämpningen av denna lag jämföras med myndighet

Dotterbolag

- Motsvarande bestämmelse gäller även dotterbolag, dvs. bolag som ingår i en kommunal koncern

Förvaring av handlingar

- Vid utförsäljning av kommunala bolag kan kommunen med stöd av 2 kap. 3 § OSL, fjärde stycket medge att handlingar för en viss tid förvaras hos den nye ägaren
- De handlingar som lånas ut betraktas som allmänna handlingar och ska återlämnas till kommunen eller landstinget

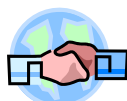
Arkivlagen

- ▶ Arkivlagens regler gäller för kommunala företag
- ▶ Arkivreglementet gäller för kommunala företag
- ▶ Det bör skrivas in i bolagsordning eller ägardirektiv för varje bolag att arkivreglementet ska tillämpas

Delägda företag

- ▶ 3 kap. 18 § kommunallagen
 - I delägda bolag som inte omfattas av 2:3 OSL ska fullmäktige verka för att allmänheten skall ha rätt att ta del av handlingar hos företaget enligt de grunder som gäller för allmänna handlingars offentlighet i 2 kap. TF och offentlighets- och sekretesslagen

Kommunala driftentreprenader

- ▶ Entreprenören driver en kommunal verksamhet med kommunen som huvudman

Kommunala driftentreprenader

- ▶ Kommunen/landstinget
 - Beslutar om verksamhetens mål, inriktning, omfattning och kvalitet samt ansvarar för uppföljning, utvärdering och eventuella kompletterande insatser
- ▶ Entreprenören
 - Producerar
 - Ansvarar enligt avtal

Inför entreprenadupphandling

- ▶ 3 kap. 19 § kommunallagen:
 - Innan en kommun eller ett landsting lämnar över vården av en kommunal angelägenhet till någon annan skall fullmäktige se till att kommunen resp. landstinget tillförsäkras möjlighet att kontrollera och följa upp verksamheten

Inför entreprenadupphandling

- ▶ 3 kap. 19 a § kommunallagen:
 - Om en kommun eller ett landsting sluter avtal med någon annan om att denne skall utföra en kommunal angelägenhet skall kommunen eller landstinget beakta intresset av att genom avtalet tillförsäkras information som gör det möjligt för allmänheten att få insyn i hur angelägenheten utförs

Kommunala driftentreprenader

- ▶ Handlingar hos kommun/landsting
 - Upphandling
 - Beslut
 - Avtal
 - Uppföljning
 - Utvärdering
 - Handlingar efter avslutad entreprenad
 - Samtliga handlingar allmänna
- ▶ Handlingar hos entreprenör
 - Handlingar rörande den löpande verksamheten
 - Handlingarna är inte allmänna

Avtal med entreprenör

- ▶ Insyn
- ▶ Uppföljning
- ▶ Dokumentation
- ▶ Förvaring av handlingar

Dokumentation/förvaring av handlingar

- ▶ Av avtalet bör framgå att entreprenören och dess personal har tillräcklig kunskap när det gäller regler om dokumentation, tystnadsplikt etc.
- ▶ I avtalet bör man se till att dokumentation om vårdtagare (motsv.) lämnas till kommunen eller landstinget då verksamheten eller entreprenaden upphör, alternativt då vårdtagare (motsv.) avlider eller flyttar

Avknoppning

- ▶ Avknoppning innebär att kommunal verksamhet överläts till egen personal, som startar företag
- ▶ Om verksamheten bedrivits i en kommunal nämnd kan handlingar lånas ut med stöd av lagen (1994:1383) om överlämnande av allmänna handlingar till andra organ än myndigheter för förvaring

Speciallagar

- ▶ Socialtjänstlagen, LSS och patientdatalagen är exempel på lagar som innehåller särskilda regler om hanteringen av handlingar hos andra än myndigheter